VNEUS Koikkalainen Anna(VNK) 17.12.2021

Viite

Asia
Joulukuun Eurooppa-neuvosto (16.12.)

Joulukuun Eurooppa-neuvoston (16.12.) aiheina olivat covid-19, kriisinhallinta ja kriisinkestävyys, energian hinnat, turvallisuus ja puolustus, muuttoliikkeen ulkoiset näkökohdat sekä ulkosuhteet.

Eurooppa-neuvosto korosti rokotuskattavuuden noston ja tehosteannosten merkitystä covid-19-pandemian voittamiseksi. EU on sitoutunut kansainväliseen rokotesolidaarisuuteen.

Päämiehet vahvistivat, että kriiseihin varautuminen ja kriisinkestävyyden parantaminen on EU:lle keskeinen prioriteetti.

Eurooppa-neuvosto kehotti viemään eteenpäin kunnianhimoista ja toimeenpantavaa strategista kompassia. EU:n ja Naton yhteistyö sekä transatlanttinen yhteistyö korostuvat. Eurooppa-neuvosto tuki EU:n ja Naton strategisen kumppanuuden vahvistamista. Turvallisuuteen ja puolustukseen palataan maaliskuun Eurooppa-neuvostossa strategisen kompassin vahvistamiseksi.

Eurooppa-neuvosto arvioi kesäkuun ja lokakuun päätelmiensä toimeenpanoa muuttoliikkeen ulkoisiin näkökohtiin liittyen. Kumppanimaita koskevat toimintasuunnitelmat on toimeenpantava viipymättä. Eurooppa-neuvosto tuomitsi kolmansien maiden yritykset välineellistää muuttajia poliittisiin tarkoituksiin ja painotti tarvetta kehittää työkaluja tällaisiin yrityksiin vastaamiseksi. Eurooppa-neuvosto kehotti neuvostoa ja komissiota tarkastelemaan keinoja vahvistaa yhteistyöjärjestelyjä niiden jäsenvaltioiden tukemiseksi, jotka kohtaavat erityisiä haasteita EU:n ulkorajoilla.

Eurooppa-neuvosto tuomitsi Valko-Venäjän hallinnon harjoittaman muuttajien välineellistämisen. Se toisti tukensa Ukrainan suvereniteetille ja alueelliselle koskemattomuudelle ja vaati Venäjää kiireellisesti liennyttämään jännitteitä, jotka johtuvat joukkojen keskittämisestä Ukrainan vastaiselle rajalle ja aggressiivisesta retoriikasta. Kaikilla uusilla Ukrainaan kohdistuvilla sotilaallisilla hyökkäyksillä on massiiviset seuraukset, mukana lukien kumppaneiden kanssa koordinoidut rajoittavat toimet. Ulkosuhteiden osalta Eurooppa-neuvosto käsitteli lyhyesti myös EU-AU-huippukokouksen valmisteluja, Etiopian tilannetta ja eteläistä naapurustoa.

Covid-19

Eurooppa-neuvosto käsitteli vaikeutuvaa epidemiatilannetta ja omikron-virusmuunnoksen vaikutuksia. Rokotusten ulottaminen kaikkiin ja tehosteannosten käyttöönotto ovat avainasemassa. Lisäksi olisi edistettävä covid-19:n hoitokeinoja koskevan EU:n strategian täytäntöönpanoa yhteishankinnat mukaan lukien. Koordinaatiota on jatkettava varmistaen, että mahdolliset rajoitukset eivät heikennä sisämarkkinoiden toimintaa tai haittaa suhteettomasti vapaata liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä tai EU:hun suuntautuvaa matkustamista. Eurooppa-neuvosto painotti, että pandemia voidaan voittaa vain maailmanlaajuisella yhteistyöllä. Se kiitti Botswanaa ja Etelä-Afrikkaa valppaudesta ja avoimuudesta omikron-muunnoksen havaitsemisessa ja raportoinnissa. Eurooppa-neuvosto toisti EU:n sitoumuksen maailmanlaajuisen rokotuskattavuuden parantamiseen. EU lisää tukea sitä eniten tarvitseville maille, erityisesti Afrikkaan, niin Covax-yhteistyömekanismin kautta kuin kahdenvälisesti. Eurooppa-neuvosto oli tyytyväinen Maailman terveyskokouksen yhteisymmärrykseen maailmanlaajuisen prosessin aloittamisesta pandemioiden ehkäisyä ja niihin varautumista ja reagointia koskevan yleissopimuksen, sopimuksen tai muun kansainvälisen välineen laatimiseksi ja neuvottelemiseksi.

Kriisinhallinta ja kriisinkestävyys

Eurooppa-neuvosto arvioi työtä yhteisen varautumisen, toimintakyvyn ja kriisinkestävyyden vahvistamiseksi tulevien kriisien varalta. Suomen ehdotuksesta päätelmissä vahvistettiin, että kyseessä on merkittävä unionin monialainen politiikan prioriteetti. Eurooppa-neuvosto painottaa EU:n kriisitoimien voimistamista ja valmiutta kaikki uhat kattavassa lähestymistavassa.

Energian hinnat

Eurooppa-neuvosto käsitteli energian hintoja. Aiheesta ei hyväksytty päätelmiä.

Turvallisuus ja puolustus

Eurooppa-neuvosto totesi, että kasvavan maailmanlaajuisen epävakauden, lisääntyvän strategisen kilpailun ja monimutkaisten turvallisuusuhkien edessä EU ottaa lisää vastuuta omasta turvallisuudestaan ja puolustuksestaan, noudattaa strategista toimintatapaa ja parantaa valmiuksiaan toimia itsenäisesti. Eurooppa-neuvosto kehotti neuvostoa viemään eteenpäin kunnianhimoista ja toimeenpantavaa strategista kompassia, joka perustuu unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan esittämään ensimmäiseen ehdotukseen ja jolla määritellään yhteinen strateginen visio seuraavan vuosikymmenen ajaksi ja jolla hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla EU:n koko välineistöä, mukaan lukien siviili- ja sotilasalan toimintapolitiikat ja välineet. Eurooppa-neuvosto odottaa helmikuussa 2021 pyydetyn teknologian etenemissuunnitelman esittelyä ja pyysi komissiota ja korkeaa edustajaa tekemään kaikki tarvittavat lisäehdotukset, mukaan lukien avaruuden turvallisuuteen, kyberkysymyksiin ja hybridiuhkiin vastaamiseen liittyen. EU on sitoutunut tekemään tiivistä yhteistyötä Naton kanssa. Transatlanttiset suhteet sekä EU:n ja Naton yhteistyö ovat turvallisuutemme keskeisiä tekijöitä. Eurooppa-neuvosto ilmaisi tukensa EU:n ja Naton strategisen kumppanuuden vahvistamiselle ja odottaa kolmatta EU–Nato-yhteisjulistusta. Julistus olisi valmisteltava osallistavalla tavalla, siinä olisi käsiteltävä uusia uhkia ja haasteita ja sen olisi sisällettävä tiiviimmän yhteistyön aloina kriisinkestävyys, kyber- ja hybridiuhat, ilmastonmuutos ja turvallisuus, avaruus sekä uudet ja murrokselliset teknologiat. Eurooppa-neuvosto palaa turvallisuuteen ja puolustukseen maaliskuussa strategisen kompassin vahvistamiseksi.

Muuttoliikkeen ulkoiset näkökohdat

Eurooppa-neuvosto arvioi kesäkuussa ja lokakuussa 2021 antamiensa päätelmien täytäntöönpanoa. On tärkeää puuttua kaikkiin muuttoreitteihin koko reitin kattavalla ja kokonaisvaltaisella lähestymistavalla. Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota ja korkeaa edustajaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa varmistamaan, että lähtö- ja kauttakulkumaita koskevat toimintasuunnitelmat saadaan toimintaan viiveettä. Komission tulee varmistaa, että riittävä rahoitus muuttoliikkeeseen liittyville

toimille kaikilla reiteillä yksilöidään selkeästi ja mobilisoidaan viipymättä. Eurooppa-neuvosto tunnisti EU:n yhtenäisemmän palautuspolitiikan merkityksen. Se kehotti komissiota ja korkeaa edustajaa toimimaan nopeasti varmistaakseen tehokkaat palautukset EU:sta lähtömaihin hyödyntäen kaikkia asiaankuuluvia EU:n politiikkoja, välineitä ja työkaluja, myös kehitysyhteistyötä, kauppaa ja viisumeita. Eurooppa-neuvosto tuomitsi jälleen kolmansien maiden yritykset välineellistää muuttajia poliittisiin tarkoituksiin. On tarpeen kehittää työkaluja välineellistämiseen vastaamiseksi. Eurooppa-neuvosto kehotti työstämään ripeästi ehdotusta toimista sellaisia liikenteenharjoittajia vastaan, jotka helpottavat ihmiskauppaa tai muuttajien salakuljetusta tai osallistuvat siihen EU-alueelle tapahtuvan laittoman maahantulon yhteydessä. Eurooppa-neuvosto kehotti neuvostoa ja komissiota tarkastelemaan keinoja vahvistaa yhteistyöjärjestelyjä niiden jäsenvaltioiden tukemiseksi, jotka kohtaavat erityisiä haasteita EU:n ulkorajoilla, rajavartijat ja ilmavalvonta mukaan lukien.

Ulkosuhteet

Eurooppa-neuvosto tuomitsi jyrkästi Valko-Venäjän hallinnon harjoittaman muuttajien ja pakolaisten välineellistämisen ja siitä aiheutuneen humanitaarisen kriisin. EU jatkaa Valko-Venäjän hallinnon hybridihyökkäyksen torjumista määrätietoisesti ja puuttuu kriisin kaikkiin ulottuvuuksiin EU:n lainsäädännön ja kansainvälisten sitoumusten, myös perusoikeuksien, mukaisesti. Eurooppa-neuvosto korosti EU:n ulkorajojen suojaamista, ihmisten salakuljetuksen ja ihmiskaupan torjuntaa, kansainvälisten järjestöjen pääsyä Valko-Venäjälle ja tukea Valko-Venäjältä tulleiden muuttajien palaamiseksi. On asetettava nopeasti rajoittavia toimenpiteitä viidennen pakotepaketin hyväksymisen jälkeen ja valmistauduttava hyväksymään lisää toimenpiteitä tarpeen mukaan. Eurooppa-neuvosto toisti kehotuksensa vapauttaa välittömästi ja ehdoitta kaikki poliittiset vangit ja lopettaa kansalaisyhteiskunnan ja riippumattomien tiedotusvälineiden tukahduttamisen.

Eurooppa-neuvosto korosti, että Venäjän on kiireellisesti liennytettävä jännitteitä, jotka johtuvat joukkojen keskittämisestä sen Ukrainan vastaiselle rajalle ja aggressiivisesta retoriikasta. Eurooppa-neuvosto toisti täyden tukensa Ukrainan suvereniteetille ja alueelliselle koskemattomuudelle. Kaikilla uusilla Ukrainaan kohdistuvilla sotilaallisilla hyökkäyksillä on massiiviset seuraukset, mukaan lukien kumppaneiden kanssa koordinoidut rajoittavat toimet. Eurooppa-neuvosto kannusti diplomaattisiin toimiin, erityisesti Normandia-ryhmässä, jotta Minskin sopimukset voitaisiin panna täysimääräisesti täytäntöön.

Eurooppa-neuvosto vahvisti aikovansa päättäväisesti uudistaa ja vahvistaa EU:n kumppanuutta eteläisen naapuruston kanssa.

Eurooppa-neuvosto keskusteli 17.–18. helmikuuta 2022 pidettävän Euroopan unionin ja Afrikan unionin huippukokouksen valmisteluista ja sen mahdollisista teemoista ja tuloksista. Se pyrkii perustamaan Afrikan kanssa kunnianhimoisen, tulevaisuuteen suuntautuneen allianssin, jolla voidaan luoda vaurauden ja vakauden alue muutosvoimaisen investointipaketin tuella.

Eurooppa-neuvosto ilmaisi tukensa Afrikan unionin välitystoimille Etiopian tilannetta koskien. EU vaatii ehdotonta tulitaukoa ja kehottaa kaikkia osapuolia ryhtymään osallistavaan ja avoimeen kansalliseen vuoropuheluun. Siviilien suojelun varmistaminen ja humanitaarisen avun esteetön pääsy ovat edelleen ensisijaisia tavoitteita.

LIITTEET

Asiasanat	Afrikka, energia, Eurooppa-neuvosto, koronavirukset, kriisivalmius, muuttoliike, puolustuspolitiikka, turvallisuus, Valko-Venäjä, Ukraina
Hoitaa	**PLM, SM, STM, TEM, UM, VNK**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, VM, YM